

PROČ NENÍ TATO LOUKA JEŠTĚ V SRPNU POSEČENÁ?

Protože na ní žije chřástal polní (Crex crex)

Kdo je chřástal polní?

Jedná se o ptáka nenápadného vzhledu velikosti štíhlé koroptve, který se řadí mezi celosvětově ohrožené druhy. V některých zemích západní Evropy (např. v Anglii, Dánsku nebo Francii) vlivem intenzifikace zemědělství prakticky vymizel. Létá zřídka – jen je-li vyplašen – a na krátké vzdálenosti. Přítomnost chřástala polního je možné zjistit prakticky jen podle hlasu; volající samci vydávají nezaměnitelné a charakteristické hlasové projevy, nepřetržité volání „rrrep – rrrep“, které je slyšet za stmívání a v noci. Chřástal polní je všežravec. Jako potrava mu slouží semena různých rostlin, mláďata se v prvních dnech života živí housenkami, larvami brouků, drobnými pavouky, měkkýši apod.

Kde se chřástal polní vyskytuje?

Je to pták stěhovavý, zimoviště se nacházejí v Jiho-východní Africe, od Jihoafrické republiky po Somálsko a Etiopii. Hnízdištěm chřástala je prakticky celá Evropa mimo Pyrenejský a Apeninský poloostrov a nejsevernějších částí Skandinávského poloostrova, na východě zasahuje až k Bajkalskému jezeru.

Na hnízdiště v ČR se vrací postupně od konce dubna až do konce května v závislosti na stavu vegetace – chřástal vyžaduje po celé hnízdní období dostatečný kryt, který mu zajišťuje porost o výšce alespoň 20 cm. V minulosti hnízdil i v nižších polohách, ale i s rostoucí intenzifikací zemědělství byl vytlačován do vyšších poloh. Dnes tvoří centrum jeho výskytu travní porosty s rozptýlenou, keřovitou zelení v podhorských a horských oblastech v nadmořských výškách mezi 400–800 m n. m. Pestrost rostlinných společenstev a krajinná zeleně zajišťuje více druhů hmyzu a tím lepší možnost potravy.

duben	květen	červen	červenec	srpen	září		
Přílet z Afriky	Samci začínají volat	První hnízdění	Samice vodí mláďata asi 2 týdny	Samci stále volají, většina samic hnízdí podruhé	Volání samců končí	Dospělí ptáci pelichají a dva týdny nejsou schopni letu	Odlet do Afriky

Rok chřástala

Na schématu je znázorněn životní cyklus chřástala v průběhu jednoho roku. Náš zemědělec musí sledovat zejména období hnízdění, tj. období líhnutí mláďat a dobu do jejich vzletnutí. To jsou nejvíce ohrožené.

Co chřástala polního ohrožuje?

Největší ohrožení, vedle přirozených predátorů, pro chřástala představuje sklizeň trávy v době hnízdění. Při sklizni dochází k přímé likvidaci hnízd a sedících samic. Při sečení pozemku od kraje ke středu

pak nastává situace, kdy zejména mláďata se snaží do posledního okamžiku skrýt v dosud nepokosené vegetaci, která postupně ubývá a ubývá... (podle výzkumu tak uhynie až 60 % přítomných ptáků). Navíc stále výkonnější mechanizace umožňuje rychlé kosení velkých ploch během krátkého období a ptáci nestačí lokality opustit.

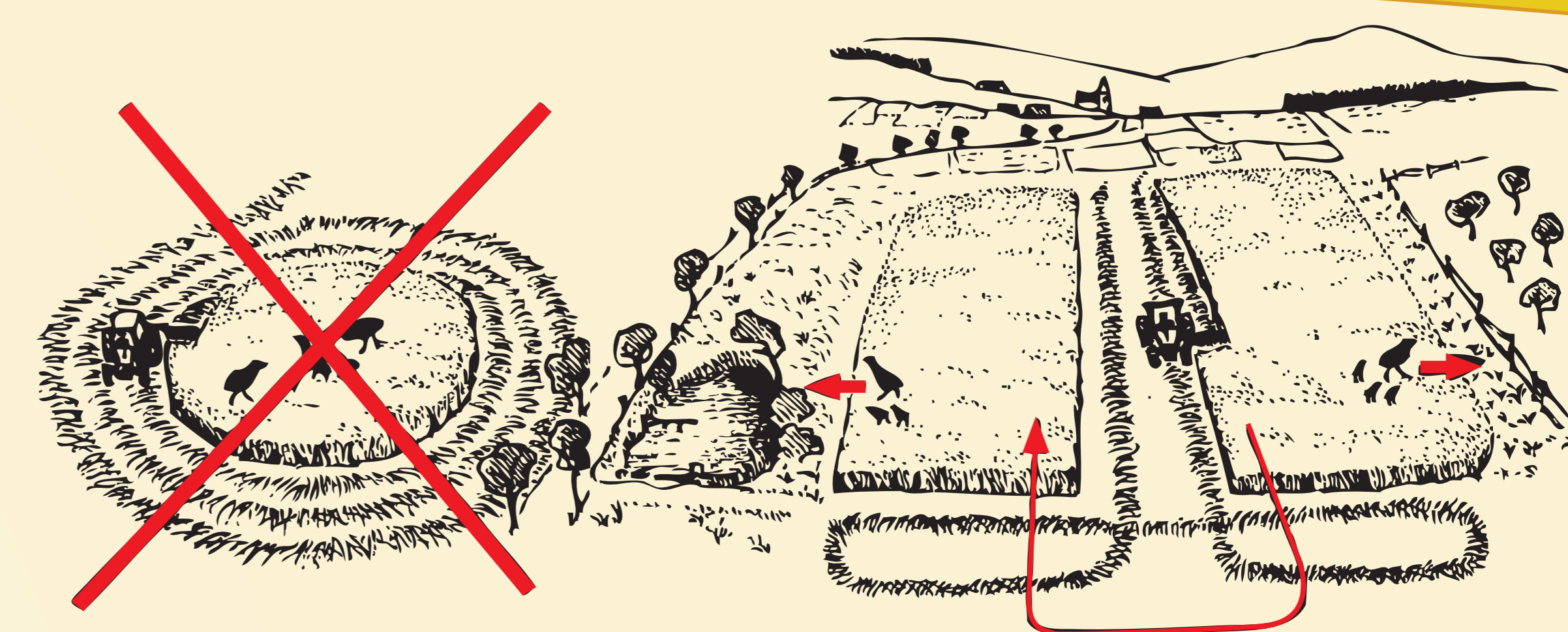
AGRISEN s. r. o. šetrným hospodařením chrání chřástala polního

Za účelem ochrany byly mimo jiné vyčleněny v rámci soustavy Natura 2000 ptačí oblasti s ochranou populace chřástala polního. V těchto oblastech na předem stanovených pozemcích, kde tito ptáci hnízdí, musí zemědělci, pokud chtějí využívat dotační podpory v rámci agroenvironmentálních opatření Programu rozvoje venkova, dodržovat přesně stanovené podmínky pro hospodaření, a to:

- zákaz používání veškerých hnojiv včetně statkových
- první seč může být provedena nejdříve 15. srpna, nejpozději však do 30. září
- neprovádí mulčování, přisev a obnovu porostů, smykování a válení
- seč porostu musí být prováděna od středu pozemku ke kraji nebo od jednoho kraje k druhému
- seč nesmí být prováděna nasazením více než dvou strojů

Zdejší pozemky spadají do ptačí oblasti Králícký Sněžník. V této oblasti bylo, mimo jiné chráněné druhy ptáků (tuhýk obecný, čap černý, ledňáček říční), zjištěno kolem 200 volajících samic chřástala polního, což představuje jednu z nejpočetnějších populací v České republice.

O významu zavedených opatření svědčí fakt, že do devadesátých let minulého století, kdy se i v této horské oblasti intenzivně zemědělsky hospodařilo, se zde chřástal polní vůbec nevyskytoval.

Společnost AGRISEN s. r. o., Staré Město pod Sněžníkem, hospodaří na těchto pozemcích od roku 2004. Sklizená hmota slouží ve formě sena jako krmivo pro vlastní chov ovcí a koz. Farma má k dispozici cca 100 ha půdy, vše jsou trvalé travní porosty a celý podnik je zařazen do systému ekologického zemědělství. Nepoužívají se průmyslová hnojiva ani pesticidy, chovaná zvířata mají dostatek kvalitních krmiv a možnost výběhu a pastvy. Splňuje se tak, mimo jiné, jedna z dříve zmíněných podmínek potřebných pro přežití a úspěšné rozšiřování chřástala polního, ale i celé řady ostatních rostlinných a živočišných druhů. Samotné extenzivní hospodaření ale nestačí. Další podmínkou je zajištění pestrosti, heterogenity krajiny. To, co bylo kdysi samozřejmé a v průběhu kolektivizace, centralizace a intenzifikace našeho zemědělství potlačené, se dnes musí obnovovat.

DERKACZ

jest ptakiem niewiele większym od przepiórki. Miejszem jego gniazdowania w rejonie Králíckiego Sněžnika są łąki z podmokłymi i nieregularnie koszonymi miejscami. Odzywa się głównie w nocy, rozlegającym się na dużej odległości rrrep rrrep. Odżywia się przede wszystkim owadami. Dzięki ekologicznemu gospodarowaniu rolników derkacz może się zagnieździć i wychować młode.

CORN CRAKE

bird a little bigger than quail. One of its breeding habitats in Czech Republic is Králícký Sněžník area: meadows with wet and unmown places. It is hard to see it during the day but you can hear the song, mainly at night. It is a repetitive, far-carrying crex crex, like two notched sticks being rubbed together. This bird feeds mainly on insects.